

Periodisk evaluering av profesjonsprogrammet i psykologi 2022/2023

Evalueringskomiteen har bestått av

Direktør Anne-Stine Meltzer, Stiftelsen Pilar: Representant fra arbeidslivet utenfor academia.

Førsteamanuensis Kjersti Lillevoll, UiT Norges arktiske universitet: Representant fra samme fagfelt ved ekstern institusjon.

Student Andres Øverbø, UiO. Representant for psykologistudenter i profesjonsutdanningen.

Professor Tone Dyrdal Solbrekke, IPED, Fra annet fagmiljø ved Universitetet i Oslo, har vært komiteens administrator.

Mandat

Komiteens mandat er å foreta en helhetlig evaluering av profesjonsprogrammet 2022/2023 i henhold til prosedyre for periodisk programevaluering nedfelt i Kvalitetssystemet ved UiO. Dette innebærer en samlet vurdering av om målene for programmet slik de er beskrevet i programplanen er oppnådd, om de er godt formulert, om de er hensiktsmessige og foreslå hvilke tiltak som bør gjennomføres for å forbedre studieprogrammet. Evalueringen skal danne grunnlag for faglige og strategiske vurderinger av behov for endringer i profesjonsprogrammet, for å styrke programmets kvalitet. I mandatet står det at utviklingsaspektet skal vektlegges fremfor kontroll. Dette har motivert komiteens arbeid, men programmet er også kontrollert mot de kvalitetsstandarder, lover og forskrifter som et profesjonsprogram er underlagt.

Målsettingene i Strategi 2030 har vært retningsgivende for evalueringspanelets vurderinger. Av særlig relevans er hovedmålsettingene om at profesjonsprogrammet skal utdanne kandidater som er ettertraktet i arbeidsmarkedet og som er godt kvalifiserte for avanserte oppgaveløsninger innenfor et vidt spekter av arbeidsområder. I tillegg har vi foretatt en vurdering av instituttets oppfølging av NOKUTs evaluering av implementering av RETHOS i programmet.

Informasjonsgrunnlag for komiteens arbeid

Komiteen har hatt tilgang til, og anvendt nettinformasjon om studieprogrammernes innhold og struktur, om de emner/emnegrupper som inngår i programmene, politiske styringsdokumenter og evalueringer relevant for utdanningen. I tillegg har komiteen gjennomført til sammen fem fokusintervjuer med ansatte og studenter. Studieadministrasjon, studenter og utdanningsledelse ved PSI har vært svært behjelpelige med å skaffe til veie relevante informasjonskilder som omfatter:

- Strategi 2030 for UiO
- Strategi 2030 ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- Programledelsens egenvurdering av programmet
- Forrige eksterne programevaluering
- NOKUT's Rapport 7 / 2022): Evaluering av implementeringen av Rethos i programmet
- Utdanningsstudieprogrammenes innhold og struktur, og om de emner/emnegrupper som inngår i profesjonsprogrammet
- Informasjon og prosedyrer for skikkethetsvurdering
- Student/emneevalueringer tilgjengelig på instituttets nettsider
- Evaluering Praktikum V 2023
- Kandidatundersøkelsen 2018
- Intervjuer med studenter, fagansatte med undervisningsansvar, interne klinikkledere, eksterne praksisveiledere, praksiskoordinatorer, studieadministrative og faglig utdanningsledere
- Studiebarometeret

I tillegg har programmets studieledelse hele tiden vært tilgjengelig for oppfølgende spørsmål på en imøtekommende og ekspeditiv måte. Dette har vært til god hjelp i evalueringsarbeidet.

Rapportens innhold og struktur

1. En innledning og oppsummering av de viktigste anbefalingene
2. En overordnet vurdering av læringsmål og forventet læringsutbytte for studentene i programmet, i forhold til kvalifikasjonsrammeverket, personlig utvikling, og samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse.
3. En vurdering av helhet og sammenheng i studieprogrammet
4. En vurdering av instituttets gjennomførte forbedringer/tiltak underveis basert på forrige programevaluering og implementering av RHETOS
5. Konklusjon

1 Innledning og viktigste anbefalinger

I tråd med SV-fakultetets overordnede strategiske mål skal fakultetet levere en profesjonsutdanning med fremragende kvalitet og med relevans for de store samfunnsutfordringer. Det overordnede målet er at studentene skal utvikle en bred kompetanse innenfor det psykologiske fagområdet som leder frem mot autorisasjon som psykolog. Profesjonsprogrammet følger «Forskrift om nasjonal retningslinje for psykologutdanning» for kull tatt opp august 2021 og senere, og «Nasjonal plan for profesjonsutdanning i psykologi» for de eldste kullene. Det betyr at innhold og struktur i studieprogrammet må tilrettelegges for at alle studenter får anledning til å utvikle kompetanse innenfor alle de områdene i de førende dokumentene. Etter forrige programevaluering fra 2016, har profesjonsprogrammet i psykologi gjennomgått en omfattende revisjon i tråd med føringer fra høringsnotatet «Felles innhold i

helse- og sosialutdanningene» fra Kunnskapsdepartementet og de nye retningslinjene for helse og sosialutdanningene (RETHOS). Instituttet har levert en godt gjennomarbeidet egenevaluering som synliggjør hvordan den nasjonale forskriften og aspektene i RETHOS er ivaretatt.

Den eksterne evalueringskomiteen slutter seg i hovedsak til egenevalueringens konklusjon om at profesjonsprogrammet i psykologi har høy kvalitet med hensyn til mål, struktur, pedagogiske virkemidler og samfunns- og arbeidslivsrelevans. Det er videre gjennomgående god studenttilfredshet, jfr. Studiebarometeret, emneevalueringer og konkrete tilbakemeldinger fra studentene. Vi merker oss instituttets vilje til å fortsette satsingen på utvikling av nye tiltak for å sikre at studentene får kunnskap og erfaringer med både barn og voksne gjennom utarbeidelsen av fire ulike løsningsforslag og en særskilt invitasjon til den eksterne evalueringen om å gi innspill til den videre drøftingen. Ut fra vårt mandat for denne rapporten, var det likevel vanskelig å ta stilling til hvilke(t) av de løsningsforslag som ligger i egenevaluering som burde prioriteres. Komiteen er imidlertid enig med NOKUT sin vurdering at det er en alvorlig mangel at studenter kan gå gjennom studieløpet uten å få tilstrekkelig erfaring med arbeid med barn. Om det er ønsket, stiller komiteen gjerne opp i et zoommøte høst 2023 for å utdype og drøfte muligheter for å bedre praksisandelen med barn.

Komiteén vil peke på følgende overordnede anbefalinger for videre utviklingsarbeid med profesjonsprogrammet:

- 1) **SAMHANDLING og ORGANISERING:** Programledelsen (vitenskapelig og administrativ) ved Psykologisk institutt (PSI) fremstår som godt samkjørte og organiseringen av programmet er godt fundert. Likevel mener komiteen at den horisontale og vertikale samhandlingen mellom programledelsen og de samlede undervisnings- og veiledningsressurser i programmet, bør styrkes. Ved bedre samhandling, vil de kunne styrke programinnholdet der det er nødvendig, øke kvaliteten og skape positive synergier mellom ansatte, PSI studentene og øvrige viktige samarbeidspartnere. Dette vil for eksempel fjerne unødvendig overlapping av emner og stimulere mer varierte undervisningsformer (se punktet under). Komiteen anbefaler PSI for eksempel å vurdere vekting av obligatorisk undervisning på de ulike semestrene og vurdere muligheter for å utnytte ressurser mellom disiplin- og profesjonsprogrammene bedre. For å kvalitetssikre profesjonsorienteringen, anbefaler komiteen en egen programansvarlig for profesjonsprogrammet.
- 2) **KVALITET OG HELHET I STUDIEPROGRAMMET:** PSI har en høyt kvalifisert forsknings- og undervisningsstab som sikrer høy kvalitet. På noen områder ser komiteen klart utviklingspotensial for studieprogrammet. Det gjelder praksis (se punktet under), praksisforberedende undervisning og kompetanse i akademisk skriving og vitenskapelig metode. Eksamensformer synes generelt å være tilpasset målformuleringer, men det etterlyses tydeligere underveisvurderinger (formative vurderingsformer) inkludert den løpende skikkethetsvurdering som hjelper studentene til å forstå og utvikle seg mot fremtidig profesjonsrolle- og ansvar.
- 3) **KLINISK PRAKSIS GJENNOM PROGRAMMET:** Komiteen ønsker å vektlegge at det er av stor betydning at alle studenter har en tilstrekkelig erfaring med arbeid med både barn og voksne gjennom programmet. Dette er et oppfølgingspunkt som ble påpekt og

drøftet av forrige eksterne evalueringskomiteen, og som vi mener at programmet ikke har løst godt nok. At studentene kan gjennomføre en utdanning uten å få tilstrekkelig erfaring med barnepraksis er kritisk. De nasjonale utredningene på helsefeltet forespeiler en økende andel eldre i befolkningen, et tema vi heller ikke gjenfinner tydelig i programmet. Komiteen anbefaler at også denne gruppen presiseres for å styrke programmets mulighet til å speile det helhetlige samfunnsoppdraget. Komiteen anbefaler videre at PSI vurderer muligheter for å introdusere studentene til profesjonspraksis allerede i første semester og tydeliggjør integrering mellom basalfag og klinisk rettet undervisning for profesjonsrollen gjennom hele studieløpet. Organisasjonsendringer i helsesektoren med økt fokus på å bygge broer mellom kommunal sektor og spesialisthelsetjeneste bør reflekteres i studieprogrammets kliniske praksistilbud.

2. Programmet læringsmål

Kunnskap
• Gjøre rede for fagets metoder, forskningsresultater, teorier og viktigste anvendelsesområder • Beskrive normal og avvikende utvikling og fungering hos barn, unge, voksne og eldre • Identifisere og forklare individuelle, sosiale, kulturelle og biologiske faktorer av betydning for utvikling • Fortolke, begrunne og diskutere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagets tradisjoner, egenart og plass i samfunnet • Forstå samhandlingen mellom pasient og terapeut
Ferdigheter
• Beherske grunnleggende metoder og modeller for å identifisere, vurdere og klassifisere ulike typer psykiske problemer og avvik • Anvende teori og vitenskapelig tenkemåte i tilnærming til faglige problemstillinger i psykologien • Begrunne faglige valg på en selvstendig og reflektert måte, slik som valg av vurderingsmetoder og former for tiltak • Skape et terapeutisk forhold mellom klient og psykolog, samt gjennomføre en psykologisk behandling • Praktisere psykologiske ferdigheter som har dokumentert effekt når det gjelder tiltak og rådgivning • Evaluere eget arbeid, herunder gyldigheten av faglige vurderinger, gjennomførbarhet og effekt av psykologiske intervensjoner på individ, gruppe og samfunnsnivå • Gjennomføre et selvstendig, avgrenset psykologisk forskningsarbeid i tråd med faglige, metodiske og etiske retningslinjer • Formidle faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner skriftlig og muntlig både til fagfolk og allmennhet
Generell kompetanse

- Respektere andre menneskers integritet, verdighet og autonomi
- Identifisere og analysere relevante etiske problemstillinger innen psykologisk yrkesutøvelse og forskning
- Fremtre med profesjonell holdning og på måter som bygger på forskningsbasert kunnskap, etiske retningslinjer samt fagspesifikke og allmenne verdier overfor klienter, pårørende, fagpersoner og offentligheten
- Evaluere egen person i profesjonell sammenheng, spesielt med hensyn til holdninger, styrker og begrensninger samt ferdigheter i kommunikasjon og tverrfaglig samarbeid
- Forholde seg til gjeldende kunnskap og praksis innen det psykologiske fagfeltet på en reflektert og kritisk måte
- Initiere og medvirke konstruktivt i faglig utviklings- og endringsarbeid
- Holde seg kontinuerlig oppdatert innen faget.

Målformuleringene på programnivå relaterer seg til NKRs 2- nivå og målformuleringene tar opp i seg aspektene i RHETOS, men mangler eksplisitte målformuleringer om fremtidig yrkesrolle; profesjonell holdning i praksis. Målformuleringene er heller ikke tydelige på realiseringen av UiOs og SVs strategiske mål om å utdanne studenter med kunnskap, evne og vilje til å skape en bedre verden, med relevans for de store samfunnsutfordringer som fordrer en tydelighet av hvordan det jobbes med å utvikle tverrfaglighet og bærekraftige utdanninger.

I samfunnsoppdraget ligger det en generell forventning om at studentene og PSI skal ivareta og utvikle evnen til å forholde seg til profesjon, gjeldende kunnskap og praksis og medvirke konstruktivt i faglig utviklings- og endringsarbeid. Både NOU 2023 (4) “Tid for Handling Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste” og NOU (8) “Fellesskapets sykehus - Styling, finansiering, samhandling og ledelse”, peker på et utfordringsbilde med behov for nytenkning når det gjelder både organisering og bruk av kompetanse når avstanden mellom kompetansen vi har tilgjengelig og oppgavens størrelse øker i negativ retning. Dagens studenter i psykologi vil i arbeidslivet komme inn i en hjelpesektor i omstilling der utviklingskompetanse, oppgaveglidning, ny teknologi (bla Kunstig Intelligens), innovasjon og tverrfaglig samhandling er vesentlige prosesser som pågår og hvor studentene trenger kompetanse og kunnskap for å gå inn i. Med en av landets sterkeste utdanninger innenfor helsefeltet, vil det være nærliggende at flere studenter vil få roller med stort ansvar og psykologers meninger blir tillagt stor vekt. Utviklingen i samfunnet til enhver tid vil være preget av utfordringsscenarier som dette.

Komiteen anbefaler at PSI ser på punktene i kravet til den generelle utviklingen og vurdere å tydeliggjøre læringsmålene knyttet til samfunnsoppdraget. I dette arbeidet er det viktig å skape sterkere samhandling mellom campus- og eksterne samarbeidspartnere som kan bidra med bredere tilbud av praksisplasser og eventuelt bidra med undervisning- og veiledning.

3. Helhet og sammenheng i studieprogrammet

3.1 Sammensetning av emner og emnegrupper

Komiteens inntrykk er at jo lenger studentene har kommet i studiet, desto større helhet og sammenheng ga de uttrykk for å oppleve. I studentgruppa var det enighet om at det finnes et potensiale for forbedring i de første studieårene, samtidig som det kan bemerkes at gruppas synspunkter ikke nødvendigvis er representative for gjennomsnittsstudenten ved profesjonsstudiet.

Samkjøring, koordinering og informasjonsflyt

I intervjuer med studenter og ansatte etterlyses bedre koordinering og informasjonsflyt mellom emnene og studieår. Det pekes på at det stadig er for mye siloundervisning og unødvendig repetisjon, og for lite samhandling på tvers mellom lærere. Gruppa av studenter på intervjuet er av den oppfatning at de første studieårene med fordel kan stille høyere krav til studenter, både hva gjelder faglig nivå og omfang. Spesielt vårsemestrene er rolige og langstrakte. Studentene bemerker selv at det nok ikke nødvendigvis oppleves slik av alle, og at det er stor forskjell på studenter. Det er tidvis lite obligatorisk aktivitet i de første semestrene, mens de senere semestrene har mange obligatoriske krav. Komiteen mener denne vektingen bør ses på, også fordi nye studenter vil kunne profittere på klare forventninger og strukturer som kan hjelpe studentene å komme raskere inn i det et universitetsstudium krever. Studentene melder også at organiserte kollokvier er god hjelp. Når det gjelder struktur savnes det tydeligere rammer for emnene, med en introduksjon i starten av semesteret. Tilbakemeldingen fra studentene er også at kommunikasjonen mellom emnene innad i et semester kan bli bedre.

Enkelte semestre, særlig niende semester ble trukket fram i intervjuene som gode eksempler på at god koordinering og medvirkning fra studenter og lærere førte til utvikling av programmet, bortfall av unødvendige repetisjoner, synergieffekter mellom lærerne i forhold til samspill og utvikling av nye program, alt i alt svært tilfredse lærerkrefter og studenter. På den annen side fremgikk det også i intervjuene blant både ansatte og studenter at det var enkelte emne - og semesteransvarlige som ikke arrangerte semestervise evalueringsmøter.

Komiteen anbefaler at utdanningsledelsen (vitenskapelige og administrative) utvikler et bedre system for å kvalitetssikre at f.eks. emneansvarlige følger opp semestervise møter for alle undervisere og følger opp områdene der det er meldt om behov for utvikling. I et slikt arbeid kan de kvantitative emneevalueringer som gjennomføres av studenter, være et godt verktøy for å skape arenaer for dialog mellom studenter og ansatte i de ulike emnene, men også på tvers av semestre og praksis. For å sikre informasjon med eksterne praksisveiledere, kan kanskje zoommøter anvendes slik at flere kan delta på enkelte møter/seminarer.

Praksisforberedende undervisning

Forberedelse til praksis er også noe som PSI skårer svakt på (2,7) i Studiebarometeret. I lys av dette, og når det meldes fra studenter at det er rom for mer undervisning de første årene, bør PSI vurdere å utnytte et slikt handlingsrom. Det er en gjennomgående tilbakemelding at studentene

ønsker mer klinisk relevant teori tidligere i studiet. Dette vil være positivt for studentenes motivasjon, hjelpe dem å se om studiet er riktig for dem og bidra til at studentene har bedre kompetanse og er mer forberedt til ekstern praksis. Ekskursjon til Modum bad får positive tilbakemeldinger – og besøk i praksis kunne kanskje vurderes allerede i første semester?

Tverrfaglighet er et tema vi ikke kunne lokalisere spesifikt i studieplanen og som etterlyses av studentene. De erfarer det først i praksis, men det er behov for å lære noe om andre faggruppers roller og ansvar før praksis. Dette kan f.eks. bygges inn i profesjonsforberedende emnerekke. Til gjengjeld er tilbakemeldingen om helsefremming og forebygging at dette har fått i overkant mye plass. Det blir repetisjon og det savnes at emnene i rekken bygger videre på det forrige.

Komiteen anbefaler en gjennomgang av emneporteføljen for å vurdere rom for mer obligatorisk undervisning tidligere samt jobbe mer tverrfaglig også i undervings-sammenhenger før praksis. For at studentene skal skape seg bilde av fremtidig yrkesrolle og ansvar, bes PSI om å vurdere muligheter for introduksjon til praksis som profesjonsforberedende undervisning tidligere i studieløpet.

Praksis

Det var delte meninger i både student- og ansattgruppa om rekkefølge på ekstern praksis og internpraktikum. De eldste studentene som hadde gjennomført praksis mente at rekkefølgen var viktig å bevare. Fra de øvrige intervjuene med ansatte og ledere oppfattet vi at utviklingen og den gradvise oppbyggingen av helhetsforståelse var planlagt og erfart. Spørsmålet om innhold og fordypningspraksis ved PSI har vært drøftet i forrige eksterne evaluering og også denne komiteen har vært nysgjerrige på erfaringene som ble presentert på dette området. Komiteen mener derfor at PSI bør fortsatt følge opp med en fortløpende evaluering av dagens praksis, og initiere dialoger om dette som grunnlag for å vurdere på hva som best kvalifiserer for det helhetlige og komplekse samfunnsoppdraget.

Slik komiteen ser det, ligger den største muligheten PSI har for å forbedre programmet i å sikre at alle studentene får tilstrekkelig erfaring med arbeid med barn, ungdom, voksne og eldre. For å ansvarliggjøre studentene i en slik prosess, kan det være en mulighet å la studentene lage seg en 'praksismappe' der de dokumenter de ulike praksisene de har hatt, og vurderer sin egen læring. Det er bedt spesifikt om at evalueringskomiteen ser på de fire forslagene som PSI i sin egevaluering har kommet fram til som forslag til løsning. Det er evalueringskomiteens oppfatning at modellenes fellestrekk er at de alle løser noen utfordringer, men med til dels betydelige ulemper for det øvrige programmet. Vi håper at vår evaluering knyttet til samhandling og organisering kanskje kan bidra til å skape mer rom for utvikling som gjør det mulig å oppfylle målet om å sikre at studentene får arbeidserfaring med både voksne og barn.

Komiteen anbefaler at PSI starter en dialog med utgangspunkt i de fire forslag i egevalueringen. Det kan f.eks. at programledelsen involverer alle aktører som inngår i praksiselementene for å sikre et helhetlig grunnlag for å forhandle frem nye løsninger som kan oppfattes som et 'legitimt' (akseptabelt) kompromiss. Komiteen har ikke rangert forslagene, men vi spiller inn noen synspunkt. Forslag 1 og Forslag 2 står frem som modellen som krever

relativt små endringer i programmet. Det springende punktet i modell 1 er om instituttet greier å utvide kapasiteten i BFT-klinikken og fremskaffe flere barneplasser eksternt i hovedpraksis. I modell 2 trekkes det frem at studentene kan få for lite prosesserfaring ettersom ekstern praksis er av noe begrenset tid. Her tenker komiteen at det gikk an å gå i dialog med praksisfeltet og også utfordre tjenestene til å tilby praksis også i de nye tilbudene som bygges opp mellom sykehus og kommune der nye modeller for både intensive og recoverybaserte tilbud gjennomføres.

Evalueringskomiteen har i løpet av intervjurundene også oppfattet at det i tillegg til de fire modellene ligger muligheter til å øke andelen studenter som får klinisk undervisning (ferdighetstrening) innenfor barn, familie og voksne gjennom å se på fordelingen av praksis i det forebyggende området og førstelinjepraksis for en utvidelse av muligheter for fordypning semestre der det ikke er så stor grad av praksis.

Vitenskapelig metode og akademisk skriving

Når det gjelder forskningsmetode og akademisk skriving savnes det formative (konkrete responser som hjelper studenten 'fremover') tilbakemeldinger på skriftlig arbeid. Fra studentenes side ble det bedt om en tydeligere satsning på å sikre god opplæring i akademisk skriving tidlig i studieløpet og en innføring til hovedoppgavearbeidet i 8. semester. Det er lite læring å skrive uten å få tilbakemelding fra en faglærer, og tilbakemelding fra medstudenter har varierende kvalitet. Å høyne kvaliteten på slike tilbakemeldinger, fordrer opplæring i hvordan gjøre det på en måte som sikrer 'dialog' mellom den formative tilbakemeldingen underviseren skal gi og medstudenters tilbakemeldinger. Studentene meldte også at det er få lengre tekster/semesteroppgaver som stimulerer til skrivelæring, og at de føler seg uforberedt til hovedoppgaven. I tillegg opplevde de at avstanden mellom den akademiske opplæringen og eget forskningsarbeid (hovedoppgave) er stor. Det er også en oppfatning av at det forventes mer arbeid enn det som tilsvarer 30 stp. Her er det behov for en avklaring.

Komiteen anbefaler at PSI ser på muligheter for å skape seg større handlingsrom for å bedre samkjøringen av enkelte tema eller emner mellom bachelor/master/profesjonsprogrammet. Dette vil kunne ha positiv særlig når det gjelder integrering av vitenskapelig tenkning og kritisk tenkning i praksis. Fra studentene kom det klare signaler om at valgfrie emner ønskes opprettholdt og eventuelt utvidet med fag fra andre disipliner enn psykologi. Komiteen oppfordrer PSI til å vurdere slike muligheter – ikke minst for å styrke tverrfagligheten.

3.2 Undervisnings- og vurderingsformer

Det brukes varierte undervisnings- og vurderingsformer gjennom studieløpet. Hovedvekten i de første semestrene synes å ligge på forelesninger, seminarer og lærerstyrte rollespill med skriftlige eksamener/summative vurderingsformer, også i den profesjonsforberedende delen. Dette synes å støtte opp under programmets læringsmål relativt bra slik de er formulert på emnenivå. Komiteen stiller likevel spørsmål om i hvilken grad eksamensformene stimulerer kritisk refleksjon rundt egen profesjonsrolle i relasjon til andre profesjoner og tverrfaglig samarbeid.

Aktuelle tiltak her kan være:

- 1) Å introdusere studentene til profesjonspraksis tidligere i studiet og tydeliggjøre integrering mellom basalfag og klinisk rettet undervisning gjennom hele studieløpet
- 2) Å anvende student/emneevalueringer som grunnlag for felles dialog og utvikling av undervisnings- og eksamensformer.
- 3) Å legge til rette for mer formative vurderingsformer som vil kunne styrke studentenes utvikling og integrering av den løpende skikkethetsvurderingen fra første semester.

I samtaler med flere ansatte og studenter etterlyses mer variert bruk av rollespill og autentiske case slik at praksis integreres i teoriundervisningen. Det ble opplyst at flere undervisere bruker case og rollespill som er gode for formål, men at det oppleves som noe repeterende og man etterlyser variasjon. Undervisningen i klinisk barnepsykologi som kombinerer teoriundervisning med seminarer for ferdighetstrening ble spesifikt nevnt som et eksempel til etterfølgelse.

Komiteen anbefaler at programledelsen vurderer muligheten for praksis tidligere i studiet. Besøk til Modum ses som et godt tiltak, noe som bekreftes av studenter så vel studenter, programledelse og undervisere. Slike tiltak støttes av forskning på profesjonsutdanninger som viser styrken i å introdusere studenter til profesjonspraksis, gjerne allerede i første semester, slik at de kan danne seg bilder av den fremtidige profesjonen de skal ut i.

3.3 Tilrettelegging for internasjonalisering

Det er lagt til rette for utvekslingsopphold, men fra studentenes ståsted oppleves dette som problematisk. Studentenes tilbakemeldinger tyder på at organiseringen av utenlandsopphold medførte stor usikkerhet knyttet til om studiet man ønsket i å følge i utlandet, ville bli godkjent i etterkant. Flere hevdet at det var uklart hvilke regler som gjelder. Komiteen anbefaler PSI å se på hvordan utveksling og annet internasjonalt samarbeid (f.eks. gjennom universitetsalliansen Circle U) kan åpne for flere, og mer fleksible ordninger, relatert til fakultetets faglige standarder og administrative rutiner for internasjonalisering. Tilbakemeldingene fra studentene indikerer også behov for en forventningsavklaring om hva studentene må legge inn som egeninnsats i forbindelse med utveksling og internasjonalt samarbeid.

Den faglige begrunnelsen for å være restriktiv i forhold til godkjenning er knyttet til standarden psykologutdanningen har i Norge. Her fremstod det som et behov for en avklaring om f.eks. hovedpraksis i utlandet er ønskelig og kan godkjennes. Dette er ordninger som også gjelder for mange andre fagområder. Gevinsten med å få en internasjonal erfaring og et globalt perspektiv bør fremheves samtidig med betydningen av å ivareta kvaliteten ved den norske utdanningen.

Komiteen anbefaler at programledelsen sikrer tilstrekkelig samhandling med fakultetets avdeling for utenlandsstudier slik at psykologistudentene får adekvat informasjon om muligheten for utenlandsopphold.

3.4 Studentevalueringer

Det er utviklet gode rutiner for gjennomføring og publisering av elektroniske studentevalueringer. Disse er tilgjengelige på nettsidene, og gir en god oversikt over studentenes vurderinger av emner. Oversikten viser generelt høy grad av tilfredshet med studiet, men studentene etterlyser bedre og mer konkret tilbakemelding på sine terapeutiske ferdigheter og akademisk skrivetrening. Både i egevalueringen og i oppfølgende intervjuer, opplyses det at resultatene fra emneevalueringer drøftes i programråd, men det sies lite konkret om oppfølging av disse vurderingene på undervisningsnivå.

Komiteen anbefaler at denne praksis bør kvalitetssikres bedre ved f.eks. bør vurdere hvordan de kvantitative målingene kan brukes til bedre kvalitetsutvikling av undervisningen gjennom for eksempel å skape arenaer for samtaler mellom ansatte (undervisere/praksisveiledere og administrative) og studenter for å utvikle utdanningen (jfr punkt 3 under undervisnings- og vurderingsformer). Enkelte undervisere har foreslått månedlige lunsjseminarer og eventuelt bruke jule- og sommeravslutninger til å snakke om undervisning og læring med hverandre. Den stadig tilbakevendende forventning om mer tilbakemelding til studentene kan kanskje imøtekommes gjennom å drøfte hvordan gi formative tilbakemeldinger.

3.5 Skikkethetsvurdering

Rutiner for skikkethetsvurderingen er presentert på programmets nettsider, og disse er klargjørende når det gjelder rutiner og praksiser for bekymringsmeldinger og varsling til særskilt skikkethetsvurdering. Det er også utviklet en kontrakt som alle studenter underskriver helt i starten av studiet der de bekrefter å ha gjort seg kjent med forskriften om skikkethetsvurdering ([Studenterklæring PSYC1202 - Nettskjema](#)). Komiteens inntrykk, basert på tilbakemeldingene fra studenter og ansatte, er likevel at hverken studenter eller undervisere har tilstrekkelig kunnskap om løpende skikkethetsvurdering og som omfatter alle studenter gjennom hele studieløpet og den særskilte som omfatter kun de som det faktisk foreligger bekymringsvarsel på. Skikkethet som tema fremstod som fremmed for studentene tidlig i studiet. De har lite kjennskap til hva det er og hvordan det gjøres. De skiller ikke mellom løpende og særskilt vurdering, og opplever skikkethet som et tema som er et «ris bak speilet». Når det kommer nærmere ekstern praksis tematiseres det mer. Her mener komiteen det er behov for å jobbe med felles kunnskapsutvikling for både ansatte og studenter slik at den løpende skikkethetsvurderingen kvalitetssikres bedre.

Komiteen anbefaler derfor at PSI bør vurdere hvordan nettinformasjon og kontrakt oppfattes av studentene, og innlemme den løpende skikkethetsvurdering som omfatter alle studenter fra første semester som en formativ tilbakemelding allerede fra første semester slik forskriften sier. Her kan det være potensial for samarbeid på tvers av fakultetsgrenser og andre profesjonsprogram.

3.6 Rekruttering

Rekruttering til studiet er solid, og det er sterk konkurranse om å komme inn. Komiteens inntrykk er at det jobbes seriøst med at studentgruppen skal representere et mangfold både med hensyn til kjønn, etnisk og kulturell bakgrunn. Komiteen vurderer det som positivt at det er en arbeidsgruppe (Mangfoldsgruppa) som jobber systematisk med videreføring av ulike tiltak.

Komiteen anbefaler at arbeidet med mangfold og videreføres for jevnlig kvalitetsutvikling.

3.7 Ressurser og infrastruktur

Komiteens inntrykk er at PSI utnytter sine faglige og administrative ressurser godt både innen campusundervisning og ekstern praksis. Vi har likevel overpekt på at det er behov for å se på nye samarbeidspartnere og former både internt i campusundervisningen, men også med ekstern praksis særlig med tanke på å garantere studentenes praksis med barn og eldre. Blant annet er det potensial for å utnytte faglige ressurser på tvers av disiplinutdanningene- og profesjonsprogrammet bedre.

PSI omtaler selv bruk av studenter og PhD kandidater som undervisningsassistenter, noe komiteen vurderer som gode løsninger. Ut fra tilbakemeldinger fra ansatte og studenter, samt vurdering av undervisnings- og vurderingsformer, helhet og sammenheng, mener likevel komiteen at PSI bør involvere og bruke studentene mer aktivt som partnere i kvalitetsutvikling av utdanningsprogrammet.

Komiteen anbefaler at programledelsen legger til rette for mer samhandling med studentene og mellom emneansvarlige og ekstern praksis på måter som gir et bredere grunnlag for endring og utvikling av programmet. I intervjuene med ansatte ble det etterlyst bedre kvalitetssikring av at alle emneansvarlige gjennomfører semestervise møter. Dette ser komiteen som et 'lavterskel' tiltak som kan iverksettes ved relativt enkle oppfølgingsrutiner. I intervju med eksterne praksisveiledere kom det frem behov for mer regelmessig kontakt mellom campus-ansatte og institusjoner som PSI har praksissamarbeid med. Komiteen anbefaler også at det vurderes flere praksisarenaer – også de som ligger utenfor Stor-Oslo-regionen.

4. PSIs gjennomførte forbedringer/tiltak underveis basert på forrige programevaluering og implementering av RHETOS

Komiteens inntrykk er at PSI har jobbet systematisk med integrering av de anbefalinger de fikk i forrige evaluering og i forbindelse med implementeringen av RHETOS. Vi har likevel anmerket mangler som gjelder studentenes mulighet til å få en fullverdig praksis med barn – og eldre. Vi har også pekt på en noe manglende kunnskap om og gjennomføring av den løpende skikkethetsvurderingen.

Komiteen anbefaler at programledelsen prioriterer en kritisk gjennomgang av praksistilbudene for å sikre at programmet tilbyr tilstrekkelig med praksis i forhold til alle

pasient/klientgrupper. Komiteen mener videre det er viktig å jobbe mer aktivt og systematisk med felles kompetanse for den løpende skikkethetsvurderingen.

5. Konklusjon

Komiteens vurdering er at profesjonsprogrammet gir en svært god utdanning som kvalifiserer for arbeid som psykolog i Norge. Vi anbefaler derfor at programmet videreføres, og vil berømme programledelse, undervisere og studenter som viser stort engasjement i det kontinuerlige kvalitetsutviklingsarbeidet. Dette er synliggjort i arbeidet som er gjort etter forrige programevaluering og med de nye kravene i RHETOS. Blant annet er det inkludert en bedre dekning av tema knyttet til den samiske delen av befolkningen og psykisk helse. Som komiteens vurdering over viser, er det likevel rom for forbedringer. Vi er klar over at de anbefalinger og tiltak som er foreslått, vil ikke kunne gjennomføres umiddelbart, men det bør lages en plan for hvilke tiltak som iverksettes og hvorfor. Vi mener imidlertid at arbeidet med å balansere bedre mellom barn og voksen praksis, bør stå øverst på prioriteringslisten. Vi håper at vår vurdering er så konkret at den kan gi retning i det videre kvalitetsarbeidet og utvikling av programmet. Komiteen gjentar også at den er villig til å stille på et zoomseminar til høsten 23 for videre utdyping og dialog om rapporten, om dette er ønsket.

Alle komiteens medlemmer slutter seg til rapportens innhold.

Anne-Stine Meltzer, direktør stiftelsen Pilar

Kjersti Lillevoll, førsteamanuensis UiT

Andres Øverbø, student i profesjonsprogrammet UiO.

På vegne av komiteen;

Tone Dyrdal Solbrekke, professor IPED, UiO og komiteens administrator.

Oslo, 29.06.2023